

STRUCTURAL-FUNCTIONAL APPROACH TO FORMATION OF THE RESERVE OFFICERS' PREPAREDNESS FOR MILITARY-RELATED ACTIVITY

Zoriy Ya. B.

Abstract. Prior research has suggested that there are many ways to try and overcome the challenges that the reserve officers might face in different times; therefore they should receive the professional education needed and required. It is critical to ensure the reserve officers their receiving a well rounded personal development as well as their readiness for military-related activity. In the context of an increasingly complex and unpredictable security environment, the building block of modeling the reserve officers' training is the possibility of obtaining the results of experimental research of their quantitative-qualitative dependencies of the complex influence of ergonomic factors on the readiness indicators and the quality of performance. Notably, military readiness is the metric commonly used to discuss whether the military is prepared to confront a multitude of threats. Service members must have the ability to structure a career that meets both the needs of the military and the needs of their personal development. The assessment of the quality of reserve officers' qualifications can be deduced from developing their capability in critical and creative thinking as they learn to generate and evaluate knowledge and clarify concepts of military professionalism after their graduation from Department of Military Training (ROTC). Evaluating the level and strength of knowledge of those who are studying, the effectiveness of the educational process at the Department of Military Training is profited by finding the optimal organizational forms, content and methodology for training highly qualified, professionally trained military specialists within the timeframe for its preparation, with maximum use of opportunities of academia and educators, military training packages and the minimum material costs.

Consequently, the author's focus revolves around approaches of military higher education institutions (MHEI) and military training units of civilian higher education institutions (ROTC of HEI) to modeling pedagogical system of formation of future reserve officers' professional and psychosocial readiness for effective military service. The content of the core structural elements of the pedagogical system and their importance for improving the quality of military training of civilians/students studying at ROTC (the military departments of the Ministry of Defense) are under study.

Key words: military training, reserve officers, military-related activity, pedagogical system, structural-functional approach.

УДК 37.378

ЗМІСТ СИСТЕМИ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Т.С. ЗОРОЧКІНА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
E-mail: zvezdochcina@gmail.com

Анотація. У статті з'ясовано, що структура системи підготовки майбутніх учителів початкової школи у Великій Британії представлена педагогічними відділеннями університетів, педагогічними коледжами університетського рівня (державними та приватними). Курс університетського навчання продовжується 3 роки. Навчальний рік поділяється на 3 семестри. Система підготовки вчителя у Сполученому Королівстві триступенева. Обов'язковим для всіх учителів державних шкіл Великої Британії є статус кваліфікованого вчителя, завдяки чому система педагогічної освіти набуває цілісності і логічної довершеності. Наявність статусу кваліфікованого вчителя також дозволяє підвищити загальний рівень підготовки вчителів (грамотність, знання елементарних основ математики і інформативних технологій) незалежно від галузі основного предмета, який викладає вчитель.

Ключові слова: система освіти, майбутні учителі, початкова школа, статус кваліфікованого вчителя, Велика Британія

© Т.С. Зорочкіна, 2018

Актуальність (Introduction). Англійські університети завдяки багатовіковим традиціям зберегли (теоретично) незалежність від виконавчої влади й підлеглі лише парламенту.

В Англії більшість студентів одержує допомогу від держави й місцевих органів. Усі ВНЗ Англії державні, структура їх значно уніфікована. Основною одиницею системи вищої освіти є коледж (самостійний ВНЗ або частина університету), розділений на факультети й кафедри.

Центральний уряд виконує дві важливі функції: установлювати "мінімальні стандарти" діяльності навчальних закладів і контролювати фінансові справи. Практично управління справами зайнята місцева влада. Вона відповідальна перед державним секретарем; крім того, вищі навчальні заклади можуть перевірятися королівськими інспекторами, які безпосередньо підлеглі державному секретареві [1].

Коледжі вищої освіти (colleges of higher education) – це колишні спеціальні коледжі, які отримали після 1992 р. право видавати студентам-випускникам вищий національний диплом HND (професійна кваліфікація) або ступінь бакалавра. Система професійних коледжів і спеціалізованих інститутів достатньо однорідна і слабо диференційована, тоді як університетський сектор відрізняється високим ступенем внутрішньої диверсифікації.

Аналіз останніх джерел та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Проблемою підготовки фахівців в закладах вищої освіти Великої Британії займаються такі вчені: Н.Авшенюк, Т. Кучай, Л. Пуховська, Н. Рокосовик, А. Сбруєва, А.Соколова, Л. Тупичак тощо.

Мета (Purpose). Метою даної роботи є визначення змісту системи освіти майбутніх учителів початкової школи у Великій Британії.

Методи (Methods). Теоретичні (аналіз філософської, педагогічної, психологічної літератури).

Результати (Results). У ході наукового пошуку виявлено, що *початкова підготовка шкільних учителів* (Initial Teacher Training - ІТТ), традиційно здійснюється у вищих навчальних закладах – коледжах університетського рівня чи педагогічних відділеннях університетів. Існують державні та приватні вищі педагогічні навчальні заклади [2].

Як і в більшості країн Європи, система вищої освіти у Великобританії – триступенева: бакалавр (3 роки навчання в Англії та Уельсі; 4 роки – в Шотландії; для вступу необхідний атестат про завершену середню освіту з високими оцінками); магістр (1-2 роки навчання після отримання ступеня бакалавра); доктор (3-4 роки навчання після отримання ступеня магістра) [3].

Доктор – (дослідницька діяльність). Ступені: магістр філософії (Master of Philosophy – M Phil) через 2 роки навчання та захисту дисертацій; доктор філософії (Doctor of Philosophy – D Phil (PhD)) через 3 роки після захисту дисертації. Ступінь доктора філософії є вищим ступенем підготовки вчителя у Великій Британії.

Вчені ступені у Великій Британії присвоюються студентам, що успішно завершили курс навчання. Формально ступені одного рівня, отримані в різних університетах, нічим не відрізняються одне від одного, але на практиці їх "вага" визначається репутацією університету, що їх присвоїв.

Ось деякі з вчених ступенів першого ступеня, присуджуваних університетами Англії й Уельсу: BA – бакалавр гуманітарних наук; BEd – бакалавр педагогічних наук; EEng – бакалавр технічних наук; BSc – бакалавр природничих наук; LLB – бакалавр права; BMus – бакалавр музики; BM – бакалавр медицини.

Назви ступенів у різних університетах іноді різні, існують і виключення із правил. У деяких шотландських університетах власник першого ступеня з гуманітарних наук – магістр (MA), а не бакалавр (BA). У деяких університетах, включаючи Оксфорд і Кембридж, BA привласнюється з гуманітарних і природничих наук, однак кваліфікації бакалавра природничих наук (BSc) у Кембриджі немає, а в Оксфорді це вищий учений ступінь.

Отже, щоб отримати ступінь бакалавра, необхідно провчитися три (Англія й Уельс) або чотири (Шотландія) роки. Однак є ступені, для одержання яких необхідний ще й досвід практичної роботи, – строк навчання відповідно зростає. Майбутнім дизайнерам, наприклад,

потрібно пройти підготовчий курс, а потім – основний трирічний. Для одержання ступеня в області медицини, стоматології та архітектури потрібно вчитися до 7 років [4].

Ступінь бакалавра – базовий курс вищої освіти. У деяких університетах і коледжах вищої освіти після закінчення дворічного курсу навчання можна отримати диплом про вищу освіту (DipHE). У низці ЗВО студенти зобов'язані пройти вступний курс перед початком навчання на бакалавра. При навчанні за програмою, в якій чергується теорія і практика, потрібен додатковий рік для проходження практики на виробництві. В деяких університетах є інтенсивні дворічні курси навчання, студенти яких займаються і протягом канікул. До особливостей системи ступенів британських ЗВО слід віднести різноманіття проміжних дипломів і сертифікатів всередині кожного циклу: ступінь бакалавра може бути підвищений (Honours) і звичайного рівня: в рамках другого циклу існують також різні кваліфікації [5].

Ступінь бакалавра (Bachelor Degree) – перший ступінь вищої освіти, яка присуджується після навчання в Великій Британії за спеціалізованими програмами в коледжу університетського рівня (або на денному відділенні університету). «Основною метою цієї програми – є формування теоретичних і практичних навиків навчання дітей у дошкільному і початковому секторі, розуміння основ Кодексу Професійних Стандартів, розроблених для вчителів Департаментом Освіти і Науки Англії». Отже, встановлено, що існує декілька типів ступенів бакалавра, що присуджуються майбутнім учителям: бакалавр мистецтв (Bachelor of Arts (BA)), бакалавр наук (Bachelor of Science (BSc)) і бакалавр освіти (Bachelor of Education (BEd)). Назви ступенів у різних університетах інколи різні, наявні й винятки з правил. Зокрема, термін «Сертифікат аспіранта» (PGCE) вперше був вживаний шотландським Виконавчим Департаментом Освіти, але невдовзі був перейменований, і в Шотландії набув назву – професійний диплом освіти (PGDE), який визнається в різних регіонах Великої Британії.

Сертифікат аспіранта в освіті (PGCE) – це початковий ступінь на одержання диплома магістра. Сертифікат аспіранта не припускає написання дисертації. Наявність сертифіката аспіранта в освіті дає право викладати в початковій або в середній школах.

Обов'язковим для всіх учителів державних шкіл Великої Британії є статус кваліфікованого вчителя, завдяки чому система педагогічної освіти набуває цілісності і логічної довершеності. Наявність статусу кваліфікованого вчителя також дозволяє підвищити загальний рівень підготовки вчителів (грамотність, знання елементарних основ математики і інформативних технологій) незалежно від галузі основного предмета, який викладає вчитель [2].

При атестації на отримання статусу кваліфікованого вчителя (QTS) студент-випускник повинен продемонструвати такі практичні вміння: забезпечувати ефективно керівництво роботою цілого класу, групи учнів або одного учня; здійснювати контроль за процесом і результатами навчання, підтримуючи при цьому дисципліну в класі; формувати в навчально-виховному процесі сприятливу атмосферу, яка сприяє розвитку позитивної мотивації учнів до навчання; використовувати спонукають методи навчання, що підтримують темп роботи учнів на належному рівні. Крім цього, вчитель повинен володіти знаннями і досвідом роботи з батьками або опікунами дітей; знати про роль та функції інших організацій і установ, які також займаються вихованням і освітою, духовної підготовкою дітей [6].

Після отримання статусу кваліфікованого вчителя вчителю надається статус нового кваліфікованого вчителя (NQT) і призначається однорічний випробувальний строк, котрий раніше називався стажуванням, під керівництвом ментора. Всі вчителі, які нещодавно одержали статус нового кваліфікованого вчителя, забезпечуються «Профілем початку і розвитку кар'єри», в якому підсумовується інформація про сильні сторони нового вчителя і дається перспектива подальшого професійного розвитку (career entry and development profile). Для NQT-учителів розклад складається в обсязі не більшому, ніж 90% від розкладу звичайного вчителя. Наприкінці випробувального строку новий кваліфікований вчитель (NQT) повинен отримати дозвіл на подальше викладання. Але якщо такий учитель закінчив незадовільно випробувальний строк, він не має права працювати як вчитель у школах, що отримають субсидії [2].

Наступною сходинкою підготовки вчителів після одержання ступеня бакалавра є ступінь магістра: магістр наук в освіті (Master of Sciences in Education – MSc).

Існують дві великі групи програм, що дозволяють отримати ступінь магістра. Це

програми, що орієнтовані на підвищення професійного рівня за однією зі спеціалізацій, і програми, що орієнтовані на дослідницьку діяльність.

Для отримання ступеня магістр наук в освіті (Master of Sciences in Education – MSc) необхідно закінчити річний курс навчання, до якого входять три основні дисципліни (наприклад, навчання в класі, педагогічна освіта і становлення вчителя, стратегія та навички дослідницької роботи в класі), додаткова дисципліна (природа шкільних дисциплін, тобто їх філософський й ідеологічний характер), та, найчастіше, лише одна з «базисних» шкільних дисциплін. Після 8-9 місяців лекцій і семінарів складаються екзамени. Ступінь магістра присвоюється за результатами екзаменів та захисту дипломної роботи, обсягом від 15 до 20 тисяч слів [2].

Навчання на післядипломному рівні передбачає різні маршрути з двох циклів навчання. Другий цикл триває один або два роки на базі успішно пройденого першого, передбачає навчання та \ або наукову роботу і завершується присудженням кваліфікації магістра (Master), або диплома, або свідоцтва. По завершенні курсу навчання випускникам педагогічних навчальних закладів присуджуються наступні кваліфікації:

–PGCE (Postgraduate Certificate in Education) – постдипломне посвідчення, що дає право на викладання;

–Med – магістр в галузі освіти;

–MTeach – магістр викладання;

–MA – магістр гуманітарних наук;

–MSc – магістр природничих наук [7; 8; 9].

Ступінь магістра надається в результаті 1-2 років навчання після закінчення бакалаврату. Програма передбачає навчання в області спеціалізації. У деяких випадках ступінь присуджується за результатами письмових іспитів, але кандидатам зазвичай необхідно представити та захистити дисертацію. Іноді магістерський ступінь (наприклад, в Імперіал-коледжі в Лондоні) присуджується на першому ступені вищої освіти після 4 або 5 років навчання [5].

Дослідниця. К. Абазовик, зазначає, що таке розмаїття дипломів і свідоцтв всередині циклів навчання не відповідає болонській моделі, але свідчить про специфіку структури ступенів вищої освіти [9].

Двоступенева система підготовки вчителів (бакалавр–магістр) є традиційною невід'ємною частиною педагогічної освіти Великої Британії, що відповідає нормам Болонської угоди; 2) більшість учителів виходить із коледжів і університетів у званні магістра гуманітарних наук в освіті чи магістра точних наук в освіті.

В умовах Болонського процесу в Великобританії розширилося коло предметних галузей третього циклу вищої освіти. Реєстрація на докторську ступінь можлива після першого року дослідницької роботи. В результаті навчання претенденти представляють результати свого дослідження – тези (дисертації), і проходять усний іспит. Курс навчання і вимоги до тез варіюються в залежності від ЗВО і предметної області. Професійна докторантура доступна працюючим фахівцям, які бажають досліджувати свою професійну практичну діяльність. Такі докторанти залучені до дослідницької та практичної діяльності. Вчителям, які навчаються потрібно показати, що через навчання відбувається застосування теорії на практиці, вони роблять значний внесок у розвиток своєї професійної галузі. Прикладами такої докторської програми є галузі освіти (Doctor of Education – EdD), клінічної психології, медицини, ділового адміністрування та психології освіти. У більшості випадків навчання на докторську ступінь займає три з половиною роки при очній формі (full time study). При вечірньо - заочній формі (part - time study) навчання триває чотири - шість років [7; 8; 9].

Але необхідно відзначити, що останнім часом ступінь магістра стає менш поширеною та її часто одержують особи, що не змогли пройти повний курс в докторантурі [2].

Третій ступінь вищої освіти – **ступінь магістра філософії, доктора філософії** – присвячено виключно дослідницькій діяльності. Після 2 додаткових років навчання в університеті та успішного захисту дисертації присвоюється ступінь магістра філософії (Master of Philosophy MPhil). Через 3 роки подальшого навчання, після завершення магістерської програми кандидат може представити дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії (Doctor of Philosophy – DPhil або PhD) [5].

Як зазначає А. Соколова, що ступінь магістра-дослідника часто називають магістром філософії M. Phil (Master of Philosophy). Щоб отримати цей ступінь, потрібно протягом 1-2 років вести самостійну науково-дослідницьку роботу під керівництвом досвідченого професорсько-викладацького складу. Зазвичай, студенти не закінчують освіту за цим ступенем, а продовжують свою дослідницьку роботу з метою отримання ступеня доктора. В середньому, студенти, що отримують звання магістра того чи іншого профілю, навчаються 4-5 років.

В Англії більшість програм, що спрямовані на отримання *ступеня доктора*, – це дослідницькі проекти за обраним фахом під керівництвом наукового керівника (інколи двох). Ніяких лекцій чи навчальних семінарів ці програми зазвичай не містять. Як правило, на закінчення дослідницької програми відводиться два-три роки. Наприкінці цього періоду студент повинен опублікувати одержані результати в офіційних звітах, наукових чи спеціалізованих журналах і за опублікованими матеріалами написати дисертацію.

Початкова підготовка викладачів для ЗВО не є обов'язковою вимогою в Англії. У вересні 2001 року Департаментом інновацій, вищої освіти і кваліфікації (DfES) запроваджено обов'язкову викладацьку кваліфікацію для вчителів подальшої і вищої освіти в Англії.

Своєрідним періодом адаптації до професійних обов'язків, до мікроклімату школи є випробувальний строк в один рік (у Шотландії – два роки) під керівництвом ментора для всіх учителів, які розпочинають свою професійну діяльність. Це період, необхідний для придбання практичного досвіду викладання. Умовою задовільного завершення випробувального строку є виключно тільки професійна компетенція вчителя. При незадовільній роботі вчителя за період випробувального строку, учитель повинен бути повідомленим щодо претензій, які до нього висуваються. При цьому вчитель не позбувається свого статусу кваліфікованого вчителя, а має право одержати новий випробувальний строк з урахуванням всіх попередніх зауважень [2].

Стажування в британських педагогічних дослідженнях характеризується як процес, у результаті якого випускники педагогічних навчальних закладів отримують розвиваючу підтримку для того, щоб продемонструвати свої вміння та здібності в період першого року викладання. Випускник ЗВО в цей період називається стажистом. Дана програма, спрямована на становлення вчителя як фахівця, має велике майбутнє, оскільки заснована на прогресивній моделі навчання, педагогічній підтримці і вдосконаленні вмінь і навичок вчителя. Ця освітня модель в якості зразка пропонується всім органам освіти з метою забезпечення більш високого рівня проходження стажування вчителів [6].

Вищим ступенем підготовки вчителя в Англії та Шотландії є ступінь доктора філософії (Doctoral or PhD Degree).

Згідно з такою структурою професійної підготовки вчителя у навчальних закладах Англії та Шотландії, педагогічні університети Англії випускають учителів-експертів, які вміють застосовувати свої знання й майстерність у школах та коледжах, інститутах подальшої освіти та університетах різного типу [2].

На основі вивчення наукових джерел можна зробити висновки, що система освіти Великої Британії включає 8 рівнів освіти:

- дошкільна освіта (починається для дітей у віці 2-5 років, триває 2 роки);
- початкова освіта (для дітей з 4-5 років триває 6-7 років. Вважається початком систематичного навчання);
- молодша середня освіта (починається у віці 11-12 років і триває протягом 5).

По закінченню випускних екзаменів студенти одержують сертифікат (General Certificate of Secondary Education (GCSE) або Scottish Qualifications Certificate Intermediate I / II в Шотландії);

- старша середня освіта (починається у віці 16-17 років, навчання триває 2 роки. По закінченню випускних екзаменів студенти одержують сертифікат (GCE Advanced Subsidiary level (AS level), GCE Advanced level (A level), або Scottish Qualifications Certificate Higher / Advanced higher);

- короткий цикл вищої освіти (починається в 16-18 років, навчання проходить в коледжах вищої освіти або університетах і триває 2-3 роки, в результаті навчаються отримують диплом (Foundation Degree, Diploma of Higher Education або Certificate of Higher

Education);

- перший рівень вищої освіти (починається в 18 років, навчання триває 3-5 років після закінчення складається випускний іспит і присвоюється ступінь бакалавра);
 - другий рівень вищої освіти (починається в 18 років, навчання триває 1-2 роки, в кінці необхідна здача комплексного іспиту і підготовка кваліфікаційної роботи, видається сертифікат (Postgraduate Certificate / Diploma і присвоюється Master's Degree);
 - третій рівень вищої освіти (період навчання 3 роки, в кінці необхідний захист докторської дисертації, присвоюється докторський ступінь (Doctorate Degree)).
- Вищу освіту можна отримати очною, заочною або дистанційною формою. Система оцінки знань учнів:

- У середній школі (Англія, Уельс, Північна Ірландія): A-E;
- У середній школі (Шотландія): 1-7;
- У вищих навчальних закладах: A-D [10].

Вищу освіту у Великій Британії можуть отримати і іноземні студенти, зокрема, українці. Для вступу в університет усім, хто вчився у Великій Британії, необхідно здати іспити "A-levels". Згідно даним Британської Ради, стандартні кваліфікаційні вимоги полягають у наступному:

Посвідчення про здачу трьох іспитів "A-levels" GCE і чотирьох іспитів GCSE (з мінімальною оцінкою "C") або прирівняні до цього посвідчення українського зразка.

Цілком імовірно, що британські коледжі й університети визнають посвідчення про освіту, отриману в Україні. Найпростіший спосіб з'ясувати це – звернутися у навчальний заклад. Якщо це неможливо, звернутися в найближче відділення Британської Ради або написати у Національний Британський інформаційний центр офіційного визнання посвідчень про освіту (NARIC). Якщо уже є український диплом про закінчення вищого навчального закладу, то його академічна кваліфікація займає проміжне положення між "A-levels" GCE і ступенем бакалавра. Однак у різних навчальних закладах вступні вимоги настільки різні, що з таким дипломом можна вступити й на другий, і на передостанній курс університету, і навіть на постдипломний курс на отримання ступеня магістра. "Вартість" такого диплома необхідно з'ясувати в приймальній комісії того університету, куди ви хочете вступити абітурієнт. також існує й міжнародний бакалавріат (IB) – дворічний навчальний курс, що включає в себе вивчення шести дисциплін [4; 11].

Висновки і перспективи (Discussion). Отже, структура системи підготовки майбутніх учителів початкової школи у Великій Британії представлена педагогічними відділеннями університетів, педагогічними коледжами університетського рівня (державними та приватними).

Курсу університетського навчання продовжується 3 роки. Навчальний рік поділяються на 3 семестри.

У великій Британії всі вчителі проходять курс педагогічної підготовки і отримують «Статус кваліфікованого вчителя» ("Qualified Teacher Status – QTS"). Хто немає вищої освіти, навчаються 3-4 роки. Випускники ЗВО проходять переважно однорічний курс підготовки і отримують «Сертифікат у галузі освіти» ("Postgraduate Certificate of Education – PGSE").

Система підготовки вчителя у Сполученому Королівстві триступенева:

- Бакалаврат (3 роки навчання в Англії, Уельсі, Північній Ірландії, 4 роки – в Шотландії). Існує декілька ступенів бакалавра: бакалавр мистецтв (Bachelor of Arts (BA)), бакалавр наук (Bachelor of Science (BSc)), бакалавр освіти (Bachelor of Education (BEd)). Назви ступенів у різних університетах інколи відрізняється;
- Магістратура (1-2 роки навчання після отримання ступеня бакалавра). Ступені магістра: магістр в галузі освіти (MEd), магістр викладання (M Teach), магістр гуманітарних наук (MA);
- Докторантура присвячена дослідницькій діяльності. Ступені: магістр філософії (Master of Philosophy – M Phil) через 2 роки навчання та захисту дисертацій; доктор філософії (Doctor of Philosophy – D Phil (PhD)) через 3 роки після захисту дисертації. Ступінь доктора філософії є вищим ступенем підготовки вчителя у Великій Британії.

Періодом адаптації до школи є випробувальний термін в 1 рік (У Шотландії – 2 роки) під керівництвом ментора.

Список використаних джерел

1. Система вищої освіти у Великобританії [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.com/88935/pedagogika/sistema_vischoyi_osviti_velikobritaniyi
2. Соколова А. В. *Професійна підготовка вчителя у системі педагогічної освіти Англії і Шотландії* : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.01 / Алла Вікторівна Соколова. – Одеса, 2008. – 175 с.
3. Вища освіта у Великій Британії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://vyvchay.com/higher-education-uk>
4. Вища освіта Великої Британії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/abroad/edusystem/gbr/higheredu/>
5. Навчання у Великобританії [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://inin.vntu.edu.ua/ukr/index.php?option=com_content&view=article&id=528&catid=56&Itemid=857
6. *Высшее педагогическое образования в странах Западной Европы на современном этапе. Инновационные процессы. Тенденции развития* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.rsu.edu.ru/wp-content/uploads/e-learning/ZUMK-razvitie-vishego-pedagogicheskogo-obrazovaniya-za-rubezhom-i-v-rossii/04.htm>
7. *White Paper: Higher Standards, Better Schools for All* (2005). – 104p.
8. *Teacher training and professional development* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.gov.uk/education/teacher-training-and-professional-development>
9. Абазовик, Катерина Вікторівна. *Підготовка учителів в Великобританії і Росії в умовах Болонського процесу* : дисертація ... кандидата педагогічних наук : 13.00.08 / Абазовик Катерина Вікторівна; [Место зашити: Рос. гос. пед. ун-т ім. А.И. Герцена]. – Санкт-Петербург, 2010. – 204 с
10. Великобританія. Національний інформаційний центр [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nic.gov.ru/ru/inworld/countries/GreatBritain>
11. British degrees [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.manchester.ac.uk/study/international/english-education-system/types-degree/>

References

1. Systema vyshchoyi osvity u Velykobrytaniyi [UK Higher Education System] [Elektronnyy resurs] – Rezhyim dostupu: http://pidruchniki.com/88935/pedagogika/sistema_vischoyi_osviti_velikobritaniyi
2. Sokolova A. V. (2008) *Profesiynna pidhotovka vchytelya u systemi pedahohichnoyi osvity Anhliyi i Shotlandiyi* [Professional training of teachers in the system of pedagogical education in England and Scotland]: dys. ... kandydata ped. nauk : 13.00.01 / Alla Viktorivna Sokolova. Odesa, 175.
3. Vyshcha osvita u Velykiy Brytaniyi [Higher education in the UK] <http://vyvchay.com/higher-education-uk>
4. Vyshcha osvita Velykoyi Brytaniyi [Higher education in the UK] [Elektronnyy resurs] – Rezhyim dostupu: <http://www.osvita.org.ua/abroad/edusystem/gbr/higheredu/>
5. Navchannya u Velykobrytaniyi [Study in the UK] [Elektronnyy resurs] – Rezhyim dostupu: http://inin.vntu.edu.ua/ukr/index.php?option=com_content&view=article&id=528&catid=56&Itemid=857
6. Vysshee pedahohycheskoe obrazovanyya v stranakh Zapadnoy Evropy na sovremennom etape. Ynnovatsyonnye protsessy. Tendentsyy razvytyya [Higher pedagogical education in the countries of Western Europe at the present stage. Innovative processes. Development Trends] [Elektronnyy resurs] – Rezhyim dostupu: <https://www.rsu.edu.ru/wp-content/uploads/e-learning/ZUMK-razvitie-vishego-pedagogicheskogo-obrazovaniya-za-rubezhom-i-v-rossii/04.htm>
7. *White Paper: Higher Standards, Better Schools for All* (2005). 104p.
8. *Teacher training and professional development* [Elektronnyy resurs] – Rezhyim dostupu: <https://www.gov.uk/education/teacher-training-and-professional-development>
9. Abazovyk, E. V.. (2010) *Podhotovka uchyteley v Velykobrytanyy u Rossyy v uslovyakh Bolonskoho protsessa* [Teachers Training in the United Kingdom and Russia in the Bologna Process] : dyssertatsyya ... kandydata pedahohycheskykh nauk : 13.00.08 / Abazovyk Ekateryna Vyktorovna; [Mesto zashchyty: Ros. hos. ped. un-t ym. A.Y. Hertsena]. – Sankt-Peterburh, 204.

10. Velykobrytanyya. Natsyonal'nyy ynformatsyonnyy tsentr [United Kingdom. National Information Center][Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://nic.gov.ru/ru/inworld/countries/GreatBritain>
11. British degrees [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.manchester.ac.uk/study/international/english-education-system/types-degree/>

СОДЕРЖАНИЕ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ В ВЕЛИКОБРИТАНИИ

Зорочкина Т.С.

Аннотация. В статье установлено, что структура системы подготовки будущих учителей начальной школы в Великобритании представлена педагогическими отделениями университетов, педагогическими колледжами университетского уровня (государственными и частными). Курс университетского обучения продолжается 3 года. Учебный год делится на 3 семестра. Система подготовки учителя в Сполученому Королівстві треступенчатая. Обязательным для всех учителей государственных школ Великобритании является статус квалифицированного учителя, благодаря чему система педагогического образования приобретает целостности и логической завершенности. Наличие статуса квалифицированного учителя также позволяет повысить общий уровень подготовки учителей (грамотность, знание элементарных основ математики и информативных технологий) независимо от отрасли основного предмета, который преподает учитель.

Ключевые слова: система образования, будущие учителя, начальная школа, статус квалифицированного учителя, Великобритания

CONTENTS OF FUTURE TEACHERS 'EDUCATION SYSTEM IN THE GREAT BRITAIN SCHOOL

Zorochkina T.S.

Abstract. The article clarifies that the structure of the system of future teachers training of elementary school in the UK is represented by the teaching departments of universities, colleges of university level (state and private). The course of university studies lasts for 3 years. The academic year is divided into 3 semesters. The system of teacher training in the United Kingdom is a three-tiered one. The requirement for all UK public school teachers is the status of a qualified teacher, which makes the system of pedagogical education gain integrity and logical completeness. The presence of a qualified teacher also allows you to increase the overall level of teacher training (literacy, knowledge of elementary principles of mathematics and informational technologies), regardless of the field of the main subject, which teaches the teacher.

Key words: education system, future teachers, elementary school, qualified teacher status, United Kingdom.

УДК 37: 37.036: 371.383-053.6

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИХОВАННЯ ТВОРЧОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ У НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ»

Л.П. КИРИЧЕВСЬКА, аспірантка кафедри педагогіки

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: ludakir120692@gmail.com

Анотація. На кожному конкретному етапі розвитку суспільства домінують певні орієнтири, які задають напрямок у вирішенні проблем виховання покоління, що підростає. Зараз такими орієнтирами є творчий та естетичний фактори, що визначають основу духовності людини. Орієнтація на творчість – головна умова створення системи гуманістичного виховання, що дозволяє сформувати незалежну, вільну, яскраву, самобутню особистість. У статті проаналізовано наукові роботи видатних педагогів, психологів та філософів, які у своїх працях доводять думку, що навчання не може бути